

ענף הרפת במשקי עמק הירדן בשנת תשל"ג

מבוא

...והיה הדבר למסורת אצל הח' גיאורג אלי-שברג, לשכת ההדרכה בית-שאן, לסכם ולנתח את מאזני הרפת במשקים הקיבוציים שבאזורי לשכת בית-שאן ובהדרכתה.

את הנתונים של שנת תשל"ג ממשקי עמק הירדן, שנמצאים ברשותי (לצערי, לא קיבלתי את רשימות הסיכומים של משקי בית שאן), קיבלתי בתחילת מאי לקראת כנס בוקרים של משקי עה"י לדיון בתוצאות הסיכומים של השנה שעברה — תשל"ג.

הדיון, כאמור, התקיים בחודש מאי, כעבור יותר מ-7 חודשים לאחר גמר השנה, ובמידה שמטרת הסיכומים ופרסומם מכוונים ללימוד הבעיות (כל משק בפני עצמו ושל האזור כולו) ולתיקון מצבים חריגים, הרי במובן זה אנו עומדים כבר כמעט בפני גמר או צאת השנה השור-טפת — תשל"ד, וייתכן שהסיכומים מהשנה השור-טפת יהיו שונים ותתעוררנה בעיות אחרות מאלו שבפניהן עמדו המשקים בתחילת שנת תשל"ד. בכ"ז מצאתי לנכון להפוך בנתונים אלה (לצערי לא יכולתי להשתתף בדיונים בזמנם) וייתכן אולי ללמוד מהם לקראת השנה הבאה עלינו לטובה ולשלום.

מנתוני הסיכומים של 12 משקים קיבוציים בעמק"י בשנת תשל"ג

תנוכת החלב הממוצעת השנתית לפרה ב-12 המשקים הסתכמה ב-6431 ק"ג. אמנם בתנובה ממוצעת זו היתה עלייה של 191 ק"ג בהשוואה לתשל"ב (ב-7 משקים הסתכמה עלייה ממוצעת של 521 ק"ג, לעומתם ב-5 האחרים פחתה התנובה בממוצע ב-263 ק"ג), אבל היא נמוכה מהתנובה הממוצעת הארצית ב-132 ק"ג (6563 ק"ג, כולל מושבים ומוסדות חינוך), ומתנובת הפרות הארצית בקיבוצים $\times 3$ — נמוכה ב-464 ק"ג (6895 ק"ג). ואם אקרב את ההשוואה לאזור השכן — עמק בית שאן, שאינו שונה וטוב במובן האקלימי והתנאים המשקיים של עמק

הירדן, גדל עוד הפער בין התנובות הממוצעות. ב-7 משקי עמק בית שאן (עד הקו בית-אלפא — בית-השיטה), מהם 3 משקים ב- $\times 2$, היתה התנובה הממוצעת השנתית לפרה בתשל"ג — 7051 ק"ג, ב-620 ק"ג חלב יותר בממוצע לפרה. נראה לי, שהדבר מחייב תשומת לב, מחקר ומחשבה, וחתירה לשיפור המצב.

מן הראוי עוד לציין, שיחד עם העלייה הממוצעת בכמות החלב, היתה גם עלייה באחוז השומן שבחלב ב-0.52. בממוצע. א"כ גם בסעיף זה הסתכמה ב-4 משקים פחיתה באחוז השומן.

צריכת מזון לייצור ליטר חלב (לא כולל קיום הגוף) נעה בין 0.420 יח"מ ל-0.540 יח"מ. לקיום הגוף והכנה נזקפה הוצאה במזון ב-2060—2120 יח"מ. לגבי 6 משקים חושבה ההוצאה במזון לייצור ליטר חלב, כולל קיום הגוף, ב-0.76 יח"מ (0.73—0.80).

המחיר השנתי הממוצע ליחידת מזון (בחישובן כולל של מזון גם ומרוכז) היה 41.3 אגורות (38.—45.5), לעומת 35.2 אג' (32.4—39) בשנה הקודמת. ההתייחסות ב-6.1 אג' ליח"מ בממוצע (1.9—8.3).

חלקו של המזון הגס במנה הכוללת היה בממוצע ב-12 המשקים 38.2% (27—47.5). ומן הראוי לציין שבמשק, שהשימוש במזון גס בו היה המרובה ביותר (47.5%), היתה ההוצאה במזון לליטר חלב מן הנמוכות — 0.44 יח"מ, והמחיר ליח"מ כוללת אף הוא הנמוך ביותר — 38 אג'.

ההוצאה למזון מכלל התפוקה קטנה בתשל"ג ב-2.5%. היא עלתה בממוצע של כל המשקים ב-54.3% (התנודה בין 50% ל-61%), לעומת 56.8% בתשל"ב. מגמת הצמצום בהוצאה למזון ניכרה כמעט בכל המשקים, פרט לאחד שהגדיל את ההוצאה ב-2.5%. לעומתו היתה אחר שההוצאה הצטמצמה מ-62.5% ל-50%. איך הגיע לזה?

גיאורג. לא פרטתי במיוחד את הסעיפים: 1. הוצאות ישירות לגידול מבכירה, 2. עודף ברוטו לפרה + גידול, משום שיש — כנראה — בחיי שוביהם חריגה מן החישוב הכלכלי המקובל אצל כלכלני הענף, והנחות היסוד לחישוביו של הח' גיאורג לא פורטו ברשימות. אולי עוד ימלא אחרי כעת הח' גיאורג.

ח. עפרוני

לח' ברוך קרני
ובני משפחתו,
קיבוץ המעפיל

ברכת מזל טוב
לנשואי **בתו** עם בח"ל

התאחדות מגדלי בקר בישראל

ימי עבודה לפרה + גידול — בתשל"ג הש- קיעו בממוצע 11.2 י"ע, לעומת 12.8 בתשל"ב. ניכרת ברשימות מגמה כללית להקטנת מספר ימי עבודה לפרה + גידול. אבל נציין בכ"ז שבשני משקים לא חל כל שינוי, והם גבוהים יחסית במספר ימי עבודה המושקעים — 14 ו-14.4, ובמשק שלישי אף הוציאו יותר ימי עבודה בתשל"ג — 12.9 לעומת 11.3 בתשל"ב. הגדיל לעשות משק אחד אשר העלה את התגובה הממוצעת לפרותיו ב-745 ליטר חלב והשקיע בעבודה 8.8 ימים לעומת 14.2 בתשל"ב הוא המשק שהשקיע פחות מכל משק אחר בעבודה, חיסכון ב-5.4 ימי עבודה לפרה אינו דבר רגיל. יש להניח שבמשק זה חלו שינויים בחישובי העבודה, באר-גונה, מיכונה, וייתכן, שחלק מן העבודה נזקף על סעיף אחר שבמאזן הרפת (מספוא, הוצאת זבל מהסככות). כדאי היה לספר לנו על עובדה זו.

לסיום — לא ניתחתי את כל הסעיפים (17 במספר), שמופיעים בגליונות הסיכום של הח'

פלדות לשרות משקי החלב

מיכל 6000 ליטר נייד
מיכל חלב לשעת חרום בקיבול 6000 ליטר
נגרר ע"י טרקטור ומתאים למושבאים.
לקיבוצים, למועצות אזוריות ולקואופרטיבים.

מיכלים 1200, 1800 ליטר
מיכלים לאכסון וצינון חלב בקיבול 1200 ליטר
ו-1800 ליטר למשק המשפחתי הגדול.
המיכל קומפקטי, הגיני, ונוח בעבודה.

מיכל 650 ליטר
מיכל לאכסון וצינון חלב
בקיבול 650 ליטר למשק
החלב המשפחתי המתפתח.

חרושת פלדות בע"מ

עין-חרוד-מאוחד, טל. 065-81641-2 משרד מכירות, רח' חיסין 9, ת"א, טל. 282369